

Begeleiding van ondernemingsraden

Verleg je grenzen - Vergroot je betekenis - Versterk je organisatie

Informatierecht

artikel 24 en 31

De OR heeft een onbeperkt informatierecht. De gegevens die de OR nodig heeft, moet de ondernemer - desgewenst schriftelijk - verstrekken. De OR moet wel motiveren waarom hij de informatie nodig heeft om zijn taak te kunnen uitoefenen. De enige beperking kan zijn dat de bestuurder geheimhouding voor een bepaalde periode kan opleggen.

- 1 Tenminste tweemaal per jaar moet de 'algemene gang van zaken in het bedrijf' worden besproken (art. 24). Hierbij zijn één of meer commissarissen of bestuursleden aanwezig, tenzij de OR hiervan afziet.
- 2 De ondernemer is verplicht de OR bij deze overlegvergadering te informeren over besluiten die hij aan het voorbereiden is die vallen onder het adviesrecht en/of instemmingsrecht (art. 24 lid 1). Ook moet hij dan afspraken maken over de rol van de OR in de besluitvorming.
- 3 Tenminste tweemaal per jaar vindt de bespreking van de 'algemene gang van zaken in het bedrijf' plaats aan de hand van mondelinge of schriftelijke gegevens omtrent de werkzaamheden en de resultaten van de onderneming, waarbij eveneens de verwachtingen t.a.v. de toekomst meegedeeld worden (art. 31a).
- 4 Eenmaal per jaar gebeurt dit aan de hand van de vastgestelde jaarrekening (balans en winst- verliesrekening), eventueel vergezeld van de verklaring van de registeraccountant (art. 31a). Wanneer de onderneming een begroting en/of meerjarenplan opstelt, moet deze ook aan de OR verstrekt worden.
- 5 Wanneer de ondernemer niet verplicht is de jaarrekening openbaar te maken, moet toch een aantal vervangende of aanvullende schriftelijke gegevens verstrekt worden (art. 31a).
- 6 Als de jaarrekening van de ondernemer betrekking heeft op meer dan één onderneming, moet de ondernemer de ondernemingsraad ook schriftelijke gegevens verstrekken over de bijdrage van de onderneming waarvoor de ondernemingsraad is ingesteld, aan het resultaat die ondernemingen gezamenlijk (art. 31a).
- 7 Tenminste éénmaal per jaar moet de ondernemer schriftelijk en gekwantificeerd gegevens verstrekken t.a.v. het gevoerde en te voeren sociale beleid inclusief het beleid t.a.v. arbeidsomstandigheden ('sociaal jaarverslag' art. 31b). Ook dit valt onder de 'algemene gang van zaken in het bedrijf'.

Adviesrecht

artikel 25

De ondernemer moet de OR in de gelegenheid stellen om tijdig (d.w.z. op een moment dat de besluitvorming nog te beïnvloeden valt) te adviseren over een besluit dat de ondernemer van plan is te nemen (zgn. voorgenomen besluit) bij:

1	Overdracht van de zeggenschap over de onderneming of een onderdeel daarvan
---	--

Begeleiding van ondernemingsraden

Verleg je grenzen - Vergroot je betekenis - Versterk je organisatie

2	Vestigen, overnemen of afstoten van een andere onderneming, evenals wijziging in een financiële deelneming
3	Beëindiging van de werkzaamheden van de onderneming of een belangrijk onderdeel
4	Inkrimping, uitbreiding of verandering van de werkzaamheden van het bedrijf
5	Reorganisatie of verandering van de verdeling van de bevoegdheden
6	Verhuizing van het bedrijf
7	Groepsgewijs werven of inlenen van arbeidskrachten (bijv. uitzendkrachten)
8	Belangrijke investeringen
9	Belangrijke kredieten, zowel het aantrekken als het zelf verstrekken
10	Belangrijke technologische voorzieningen (bijv. automatisering)
11	Belangrijke milieumaatregelen
12	Inschakelen van adviesbureaus als het artikel 25-onderwerpen betreft

Bij deze zaken dienen ook de sociale gevolgen betrokken te worden.

De ondernemingsraad kan zijn advies pas uitbrengen nadat er tenminste één overlegvergadering is geweest. Eén of meer commissarissen/bestuursleden dienen hierbij aanwezig te zijn.

Bij een niet opvolgen van het advies is direct beroep mogelijk bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam. In elk geval moet de ondernemer bij gebrek aan overeenstemming de uitvoering van zijn besluit minimaal één maand opschorten (art. 26).

De ondernemingsraad heeft eveneens een adviesrecht ten aanzien van de voorgenomen benoeming of ontslag van een bestuurder van de onderneming. Echter zonder de mogelijkheid van beroep (art. 30).

Instemmingsrecht

artikel 27

De ondernemingsraad kan meebeslissen over regelingen op het gebied van sociaal beleid van de onderneming, voor zover die althans niet wettelijk of via de CAO zijn vastgelegd.

De ondernemer heeft de instemming van de ondernemingsraad nodig voor een besluit tot vaststelling, wijziging of intrekking van regelingen met betrekking tot:

1	Pensioenverzekering, winstdeling of spaarloon
2	Werktijden of vakantie
3	Beloning of functiewaardering
4	Arbeidsomstandigheden, ziekteverzuim of re-integratiebeleid
5	Aanstellings-, ontslag- of promotiebeleid
6	Opleidingsbeleid

Begeleiding van ondernemingsraden

Verleg je grenzen - Vergroot je betekenis - Versterk je organisatie

7	Personeelsbeoordeling
8	Bedrijfsmaatschappelijk werk
9	Werkoverleg
10	Behandeling van klachten
11	Verwerking of bescherming van persoonsgegevens
12	Registratie van aanwezigheid of prestaties van medewerkers

De ondernemingsraad kan pas beslissen al of niet akkoord te gaan met besluiten op bovengenoemde terreinen, wanneer er tenminste één overlegvergadering is geweest. Bij een veto van de ondernemingsraad kan de ondernemer in beroep gaan bij de kantonrechter na bemiddeling van de bedrijfscommissie.

Zonder de instemming van de ondernemingsraad zijn de besluiten op dit terrein nietig, mits de OR binnen 1 maand schriftelijk een beroep op de nietigheid heeft gedaan bij de ondernemer (art. 27).

Initiatiefrecht

artikel 23

De OR heeft het recht voorstellen te doen en standpunten bekend te maken.

De ondernemer moet (met motivering) reageren. Er is geen beroep mogelijk.

Wel is er een recht op bemiddeling door de bedrijfscommissie als de procedure die de wet voorschrijft niet zorgvuldig is aangehouden: minimaal 1 x een overlegvergadering en een schriftelijk met redenen omkleed definitief besluit van de bestuurder.

Overige bevoegdheden

1	De OR heeft een controlerende taak ten aanzien van de naleving van de CAO en de veiligheids- en gezondheidsvoorschriften. Zo nodig kan de OR de arbeidsinspectie inschakelen.
2	De OR bevordert het werkoverleg en het overdragen van bevoegdheden.
3	De OR waakt tegen discriminatie, in het bijzonder bevordert hij de gelijke behandeling van mannen, vrouwen en de inschakeling van gehandicapte en allochtone medewerkers in de onderneming (art. 28).

Functioneren van de OR en beroepsprocedures

1	Zowel bij advieszaken (art. 25) als instemmingszaken (art. 27) is tenminste één overlegvergadering verplicht, vóórdat de OR zijn advies opstelt of zijn besluit neemt. Ook bij initiatiefzaken is tenminste één overlegvergadering verplicht. Bij de behandeling van adviesaanvragen conform art. 25 lid 1 in de overlegvergadering zijn in principe één of meer commissarissen of bestuursleden/leden van de Raad van Toezicht verplicht te verschijnen (art. 25, lid 4).
---	--

Begeleiding van ondernemingsraden

Verleg je grenzen - Vergroot je betekenis - Versterk je organisatie

2	De ondernemingsraad kan zich door elke deskundige laten bijstaan (art. 16). De kosten van te raadplegen deskundigen en eventuele proceskosten zijn voor rekening van de ondernemer, indien deze van tevoren zijn gemeld. De ondernemer kan zich tijdens de overlegvergaderingen laten bijstaan door medebestuurders, commissarissen of in de onderneming werkzame personen (art. 23). Ook de OR kan zich laten bijstaan door een extern deskundige in de overlegvergadering.
3	In het algemeen geldt dat de kantonrechter de beroepsinstantie is bij geschillen, wanneer de overeenstemming tussen OR en ondernemer vereist is. Bij de kantonrechter kan men de naleving van de wet vorderen, indien de bemiddeling door de bedrijfscommissie niet gelukt is.
4	Bij advieszaken (art. 25) kan de OR wanneer de ondernemer het advies terzijde legt, binnen één maand rechtstreeks in beroep gaan bij de onafhankelijke rechter, te weten de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam. De Ondernemingskamer beoordeelt of de ondernemer 'bij afweging van betrokken belangen in redelijkheid tot zijn besluit had kunnen komen'.
5	Bij instemmingszaken (art. 27) kan de ondernemer na bemiddeling van de bedrijfscommissie in beroep gaan bij de kantonrechter, wanneer de ondernemingsraad niet instemt met het voorgenomen besluit van de ondernemer. De ondernemer en de OR kunnen tegen een uitspraak van de kantonrechter in hoger beroep gaan bij de rechtbank.